

به نام خدا

بافتن تار و پود خودکفایی

بانوان سرپرست خانوار در خانه فرش سیدخندان به استقلال مالی می‌رسند

کارگاه قالی‌بافی سرای محله سیدخندان که اهالی این محله آن را با نام «خانه فرش سیدخندان» می‌شناسند، با کارگاه‌های قالی‌بافی دیگر فرق دارد.

اینجا هر گرهی که به تار و پود قالی زده می‌شود، قدم خیری است که بافنده‌های کارگاه برای کمک به اقشار آسیب‌پذیر و کم‌درآمد محله برمی‌دارند. در فروش هر تابلوفرش و قالی خوش‌نقش و نگار این کارگاه، سهمی برای نیازمندان قرار دارد. این سهم‌های کوچک، گاهی دار قالی می‌شود برای بانوی سرپرست خانواری و گاهی هم عروسکی می‌شود که لبخند را به کودکان مناطق محروم کشور هدیه می‌دهد. اکنون در کارگاه قالی‌بافی سرای محله سیدخندان با تلاش و پشتکار «سید مهدی شادی‌زاده» بیش از ۱۰۰ بانوی سرپرست خانوار به درآمدزایی رسیده و بسیاری از بانوان علاقه‌مند به این هنر سنتی ایرانی به جرگه کارآفرینان منطقه پیوسته‌اند. در ادامه گزارش ما را از فعالیت‌های خانه فرش سیدخندان و قدم خیر بافنده‌های آن برای کمک به خانواده‌های نیازمند می‌خوانید .

تلفیق هنر و دانش به نفع بافنده‌های قالی

کارگاه کوچک محله سیدخندان با تابلوفرش‌ها، تابلوهای معرق و قالی‌های دستبافی تزیین شده که همگی کار دست بافندهای محلی است. پشت هرکدام از دارهای قالی، بافنده‌ای مشغول رشتن تار و پودهاست تا هنر دستش تبدیل به یکی از همان تابلوفرش‌ها و قالی‌های خوش نقش و نگار روی دیوار شود. مهدی شادی‌زاده، مدرس خانه فرش سیدخندان، ۶ سال پیش قالی‌بافی را از همسرش یاد گرفت و اکنون با راه‌اندازی این کارگاه کوچک برای ۱۵۰ بافنده کارآفرینی کرده است. بافنده‌هایی که صفر تا صد قالی‌بافی را از او آموزش دیده‌اند: «وقتی قالی‌بافی را از همسرم یاد گرفتم، فهمیدم این همان هنر و شغلی است که می‌توانم برای کارآفرینی روی آن حساب کنم.

خیلی زود نخستین کارگاهم را راه‌اندازی کردم و با برگزاری دوره‌های آموزشی، علاقه‌مندان به این هنر و افرادی که نیاز به درآمدزایی بیشتر داشتند جذب کارگاهم شدند. آنقدر به این کار علاقه دارم که در طول ۶ سال گذشته زیر و بم این هنر را به بیش از ۵ هزار نفر آموزش داده‌ام. «شادی‌زاده که در رشته طراحی صنعتی تحصیل کرده، از ایجاد تغییراتی کوچک در ساختار دارهای قالی می‌گوید که باعث افزایش سرعت عمل بافنده‌ها و بهبود کیفیت محصولات کارگاه کوچکش شده است: «زوایای دار قالی سنتی به گونه‌ای اصلاح و مناسب‌سازی شد که بتوان در محیط‌های خانگی به راحتی قالی بافت و بافنده در هنگام کار راحتی بیشتری داشته باشد. در نتیجه آنها محصولشان را در مدت زمان کمتری تولید می‌کنند و اگر به فکر درآمدزایی هم باشند زودتر به نتیجه دلخواه می‌رسند. همین مسئله باعث شده برخی از بانوان سرپرست خانوار و خانواده‌های کم‌درآمد محله روی این هنر برای درآمدزایی حساب باز کنند.»

کارگاهی برای کمک به اقشار آسیب‌پذیر محله

اول صبح که جمع هنرمندان خانه فرش سیدخندان جمع می‌شوند، صدای تماس شانه‌ها با تار و پودهای قالی مثل یک موسیقی آرامش‌بخش، فضای کارگاه را پر می‌کند. شادی‌زاده نیز به دقت کار هنرجویان و حتی بافندگان حرفه‌ای را زیر نظر دارد و نکات لازم را به آنها یادآوری می‌کند. علاوه بر آموزش به علاقه‌مندان هنر قالی‌بافی، شادی‌زاده بانوان سرپرست خانوار محله را هم از یاد نبرده است. او از برگزاری دوره‌های آموزشی رایگان برای بانوان سرپرست خانوار می‌گوید: «۶ سال پیش که نخستین کارگاهم شروع به کار کرد نیت کردم کمک حال بانوان سرپرست خانواری شوم که در تأمین مخارج زندگی مشکل دارند. حالا علاوه بر قالیبافی، آموزش دیگر شاخه‌های هنری مانند گلیم‌بافی، معرق‌کاری و... نیز برای بانوان سرپرست خانوار رایگان است. از طرفی بخشی از سود حاصل از فروش محصولات کارگاهم را به تهیه دار قالی رایگان برای این قشر اختصاص می‌دهم تا همه چیز برای یادگیری این هنر و درآمدزایی بیشتر آنها مهیا شود»

مدرس قالی باقی خانه فرش سیدخندان برای دیگر اقشار آسیب‌پذیر محله نیز برنامه دارد. او از آموزش قالی‌بافی به افرادی می‌گوید که برای ترک موادمخدر، قدم اول را برداشته‌اند: «قالی‌بافی اول از هر چیز برای من تمرین صبوری و رسیدن به آرامش است. وقتی اثرات آن را در زندگی‌ام دیدم تصمیم گرفتم از این هنر برای کمک به افرادی که در حال ترک اعتیاد هستند استفاده کنم. این افراد

توسط مؤسسه‌های خیریه و ترک اعتیاد، اهالی محله و هنرجویان کارگاه به من معرفی می‌شوند تا با یادگیری این هنر بتوانند دوباره زندگی‌شان را بسازند»

به‌خاطر لبخند بچه‌های سیستان

کارگاه کوچک سرای محله سیدخندان با نیت خیر مدرس باتجربه‌اش و مشارکت بافنده‌های محلی این روزها تبدیل به یک مرکز خیریه کوچک شده است. اکنون نیازمندان محله، خانواده‌های کم‌بضاعتی که از سوی مؤسسه‌های خیریه شناسایی شده‌اند و نیز مردم مناطق محروم کشور از هر گرهی که بافنده‌های کارگاه سیدخندان به تار و پود قالی می‌زنند، سهم دارند. شادی‌زاده از طرح جالبش برای کمک به نیازمندان می‌گوید: «بافنده‌های کارگاه، از هر قالی سهمی به‌عنوان بافنده دریافت می‌کنند. اما ما هم درصدی از مبلغ فروش هر کدام از محصولات را به تهیه دار قالی رایگان برای خانواده‌های نیازمندی که از سوی مؤسسات خیریه و مسئولان سرای محله معرفی می‌شوند اختصاص داده‌ایم تا برای شروع کار دغدغه مالی نداشته باشند. از طرفی من و دیگر بافنده‌های کارگاه با بخشی از سود محصولاتمان، در تهیه اقلام غذایی و سبدهای کالایی که توسط سرای محله تهیه می‌شود سهیم می‌شویم.»

منوچهر رحیمیان یکی از بافنده‌های خانه فرش سیدخندان در این باره می‌گوید: «همه ما دور هم جمع شده‌ایم تا علاوه بر یادگیری این هنر، سهمی هم در آموزش آن به اقشار آسیب‌پذیر و درآمدزایی برای آنها داشته باشیم. وقتی می‌شنویم بانوی سرپرست خانواری با یادگیری قالی‌بافی توانسته مخارج خانواده‌اش را تأمین کند، برای ادامه کار انگیزه بیشتری پیدا می‌کنیم.» شادی‌زاده، خاطره یکی از کارهای خیر خانواده کوچک خانه فرش سید خندان را برای‌مان تعریف می‌کند: «چند ماه پیش بود که عکسی از شرایط نامساعد کودکان سیستانی و زندگی آنها در اوج فقر و محرومیت دیدم. همان موقع تصمیم گرفتم برای شاد کردن دل این کودکان کاری انجام دهم. از سود فروش تابلوهاییم عروسک‌های زیادی تهیه کردم و آنها را با کمک یکی از خیران به مناطق محروم سیستان فرستادم. لبخند همان کودکان وقتی که سرگرم بازی با عروسک‌ها بودند، باعث رضایت خاطر همه ما شد.»